

**VIEŠOJI ĮSTAIGA
RESPUBLIKINĖ KLAIPĖDOS LIGONINĖ**

Viešoji įstaiga, S. Nėries g. 3, LT- 92231 Klaipėda, tel. (8 46) 41 07 11, faks. (8 46) 41 07 16,
el. p. info@kal.lt, <https://www.rkligonine.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191340088

Lietuvos Respublikos Seimo
Sveikatos reikalų komitetui

2022-10-18 Nr. (1.31)-S3-573

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministerijai

Lietuvos Respublikos
ekonomikos ir inovacijų ministerijai

VšĮ CPO LT

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

VšĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė, kuri šiuo metu pagal preliminarų planą yra įtraukta į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių perkančiųjų organizacijų 2023 metų viešųjų pirkimų centralizavimo I etapą, įvertinusi 2022 m. gegužės 24 d. bei 2022 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos bei VšĮ CPO LT atstovų pristatytą viešųjų pirkimų centralizavimo procesą, išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 19 nutarimo Nr. 50 „Dėl centralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo“ pakeitimo projektą (toliau – Projektas) ir teikia šiuos pastebėjimus.

1. 2022 m. gegužės 24 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos bei VšĮ CPO LT atstovų pristatyme projekte buvo numatyta, kurios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžios perkančiosios organizacijos patenka į 2023 metų I etapą (9 asmens sveikatos priežiūros įstaigos), 2024 metų II etapą (21 asmens sveikatos priežiūros įstaiga) bei į 2025 metų III etapą (7 asmens sveikatos priežiūros įstaigos). Buvo planuojama, kad VšĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė patenka į 2025 metų viešųjų pirkimų centralizavimo III etapą. Tam įstaigos administracija ir Viešųjų pirkimų skyrius kryptingai ruošėsi, planuodami ilgalaikes investicijas ir darbuotojų darbo sąlygų pasikeitimus, siekiant užtikrinti sklandų viešųjų pirkimų funkcijų centralizavimo procesą.
2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos bei VšĮ CPO LT atstovų susitikimų metu nebuvo akcentuojama, kad Lietuvos Respublikos sveikatos

apsaugos ministerijai pavaldžios perkančiosios organizacijos, perduodamos visus pirkimus (išskyrus mažos vertės pirkimus) atlikti VŠĮ CPO LT, *privalės visas išlaidas*, atsiradusias dėl viešųjų pirkimų funkcijų perdavimo VŠĮ CPO LT, dengti iš įstaigų turimų lėšų.

3. 2022 m. liepos mėn. teikiamame projekte Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija nurodo, kad projekto įgyvendinimui *reikės* papildomų biudžeto lėšų. Perkančiosioms organizacijoms perdavus pirkimų vykdymą, jos *mokės* VŠĮ CPO LT už teikiamas paslaugas. Tačiau jau 2022 m. rugsėjo mėn. teikiamame projekte Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija nurodo, kad projekte nurodytų priemonių įgyvendinimui papildomų kaštų nenumatoma, visos *išlaidos*, atsiradusios dėl viešųjų pirkimų funkcijų perdavimo VŠĮ CPO LT, *turės būti dengiamos iš turimų įstaigos lėšų*, naudojant sutaupytas darbuotojų darbo užmokesčio bei efektyviau atliktų pirkimų lėšas.

Atkreipiamė dėmesį, kad nėra aišku kaip buvo paskaičiuotos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių perkančiųjų organizacijų *sutaupytos* darbuotojų *darbo užmokesčio* bei *efektyviau* atliktų pirkimų *lėšos*.

Pagal Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymą Nr. 4-724 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT teikiamų paslaugų kainų ir tarifų nustatymo“ už viešųjų pirkimų vykdymą kitos perkančiosios organizacijos vardu nustatytas 33,36 Eur su PVM (27,55 Eur be PVM) už vieną valandą. Tuo tarpu VŠĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės Viešųjų pirkimų skyriaus specialisto valanda – 13,58 Eur. *Skirtumas* sudaro net 19,78 Eur – ir tai papildomos išlaidos, kurias įstaiga taip pat turi „surasti“ ir suplanuoti iš vidinių resursų.

Palyginimui pateikiame VŠĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės patiriamas metines išlaidas, skiriamas įstaigos Viešųjų pirkimų skyriaus išlaikymui bei galimas išlaidas, perdavus viešųjų pirkimų funkcijų vykdymą VŠĮ CPO LT:

Viešųjų pirkimų skyriuje yra viso 6 specialistai (etatai), dirbantys 12012 (6 specialistai x 2002 darbo valandų per metus vienam specialistui) darbo valandų per metus. VŠĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė Viešųjų pirkimų skyriaus išlaikymui skiria 148 159,18 Eur (valandinis įkainis 13,58 Eur.). Įvertinus atliekamų pirkimų pobūdį ir apimtį, t.y. 12012 darbo valandų per metus, VŠĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės metinės išlaidos per VŠĮ CPO LT sudarys apie 400 720 Eur (valandinis įkainis 33,36 Eur su PVM). Šiuo atveju VŠĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė iš savo vidinių resursų privalės „surasti“ ir papildomai skirti 252 561 Eur. Be to, perdavus viešųjų pirkimų funkcijas, išskyrus mažos vertės pirkimus, VŠĮ CPO LT, įstaiga iš savo vidinių resursų papildomai turės skirti atleidžiamų darbuotojų kompensacijoms bei išlaikyti dalį savo specialistų dėl mažos vertės pirkimų ir bendradarbiavimo užtikrinimui su VŠĮ CPO LT.

Palyginimui pateikiame gydytojo valandinį darbo užmokesčio vidurkį, kuris šiuo metu įstaigoje yra 18,10 Eur – mažesnis nei VŠĮ CPO LT valandinis įkainis.

4. Atkreiptinas dėmesys, kad VŠĮ Respublikinėje Klaipėdos ligoninėje dirba aukštos kvalifikacijos (dauguma yra su aukštuoju teisiniu išsilavinimu), ilgametę darbo patirtį turintys viešųjų pirkimų srityje profesionalai, kurių veikla viešųjų pirkimų proceso organizavime nuolat teigiamai vertinama tiek Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, tiek Viešųjų pirkimų tarnybos.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) 2022-06-06 atliko VŠĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės vykdomų viešųjų pirkimų korupcijos rizikos analizę (tiriamas laikotarpis 2020-2021 m.), kuria buvo vertinta kaip užtikrinamas viešųjų pirkimų teisiniame reglamentavime įtvirtintų principų įgyvendinimas, tiekėjų konkurencija, perkančiųjų organizacijų dedamos pastangos užtikrinti optimaliausią įsigyjamų prekių ir paslaugų kainą bei kt. Iš pateiktos analizės matyti, kad VŠĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės rezultatai viešųjų pirkimų vykdymo srityje, **įvertinti teigiamai ir net laikoma gerosios praktikos pavyzdžiu:**

- *visada laikomasi vieningos praktikos* neskelbti konkrečiam pirkimui numatyto biudžeto. Tiekėjas matydamas maksimalią pirkimo sumą (kuri gali būti didesnė, nei reali rinkos vertė), gali siekti pateikti artimiausią kainą, nustatytai maksimaliai pirkimo vertei, tokiu būdu padarant žalą įstaigos interesams. Tokiu būdu, perkančioji organizacija galimai praranda galimybę prekę ar paslaugą įsigyti už mažesnę sumą. Šiuo atveju, VŠĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė, laikydamosi vieningos praktikos neskelbti konkrečiam pirkimui numatyto biudžeto, siekia užtikrinti ir užtikrina racionalų lėšų panaudojimą;
- *reglamentuota rinkos tyrimo atlikimo tvarka*, kuria užtikrinama tiekėjų konkurencija, lygiateisiškumas ir racionalus lėšų panaudojimas;
- *nepiktinaudžiamą* pagreitintos viešojo pirkimo procedūros tvarka. Aktyvus naudojimasis pagreintu viešųjų pirkimų procesu, kartu nesant pakankamos ir griežtos šių procesų kontrolės ar valdymo mechanizmo, suponuoja aplinkybes korupcijai atsirasti ir sudaro sąlygas jai pasireikšti. Tokiu būdu, užtikrinama tiekėjų konkurencija, lygiateisiškumas ir racionalus lėšų panaudojimas;
- *sukurtas pakankamai efektyvus viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolės mechanizmas*, kuriuo siekiama skaidrumo ir sąžiningumo viešųjų pirkimų procedūrose;
- *gerosios praktikos pavyzdžiu nurodoma* VŠĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė kuri, paskelbto konkurso metu gavusi tiekėjų pastabų, prašymų keisti pirkimo techninę specifikaciją ir (ar) kitas pirkimo sąlygas, nekeičia paskelbtų pirkimo sąlygų. Nuolatinei viešojo pirkimo komisijai išnagrinėjus tiekėjo prašymą ir priėmus sprendimą, kad tiekėjo prašymas pagrįstas, pirkimą nutraukia ir skelbia pirkimą iš naujo, pakoregavus pirkimo dokumentus. Kitu atveju, pirkimo eigoje keičiant techninės specifikacijos reikšmes, kyla rizika dėl tam tikrų tiekėjų protegavimo, kadangi techninės specifikacijos reikšmės galėtų būti keičiamos pagal jų prašymus. Tokiu būdu, užtikrinama tiekėjų konkurencija ir lygiateisiškumas.

Atsižvelgiant į STT pateiktos analizės teigiamas išvadas VŠĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės atžvilgiu, tik patvirtinama, kad viešieji pirkimai įstaigoje vykdomi profesionaliai, kompetentingai, efektyviai naudojant valstybės finansinius išteklius, užtikrinamas viešųjų pirkimų principų laikymasis - lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo. Todėl projekto tikslo įgyvendinimas - kokybiškesnių gydymo įstaigų viešųjų pirkimų vykdymas – VŠĮ Respublikinėje Klaipėdos ligoninėje nėra tikslingas, nes ir šiuo metu įstaiga turi kompetentingą viešųjų pirkimų specialistų komandą. Tuo tarpu VŠĮ CPO LT susitikimų metu užsiminė apie kvalifikuotų specialistų ir ekspertų trūkumą, todėl šiuo metu vykdoma intensyvi specialistų paieška bei mokymai. Todėl pagrįstų abejonių kelia ir VŠĮ CPO LT viešųjų pirkimų procesų trukmė laiko atžvilgiu.

5. VšĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė ir dabar viešuosius pirkimus vykdo efektyviai bei skaidriai:
  - nuolat vykdo *konsoliduotus pirkimus* ir kaip pirkimo iniciatorė, ir prisideda prie kitų perkančiųjų organizacijų, taip siekdama kuo geresnėmis kainomis bei mažesnėmis sutarties sudarymo išlaidomis įsigyti prekių bei paslaugų;
  - visos prekės ir paslaugos, kurios yra CPO kataloge ir atitinka perkančiosios organizacijos reikalavimus, yra *perkamos per CPO katalogą*. Jeigu prekės ar paslaugos, kurios yra siūlomos CPO elektroniniame kataloge, neperkamos per CPO, Pirkimo iniciatorius tai pagrindžia iniciavimo paraiškoje bei pagrindimą skelbia viešai savo internetinėje svetainėje;
  - vykdydama pirkimus *vadovaujasi* Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais patvirtintomis *standartizuotomis techninėmis specifikacijomis*.
6. Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacija pastebėjo, kad viešųjų pirkimų centralizavimo efektyvumą lemia tokie veiksmas, kaip:
  - *natūralus* centralizavimo taikymas, kai centralizavimo būdą ir mastą nustato už atskirą valdymo sritį atsakinga institucija;
  - centralizuojamos *didelės masto ekonomijos sritys*, kai centralizuotai viešieji pirkimai sukuria maksimalią pridėtinę vertę;
  - centralizuojamos tos sritys, kuriose yra padidėjusi korupcijos pasireiškimo rizika;
  - centralizuojami *sudėtingi ir didelių kompetencijų reikalaujantys* viešieji pirkimai;
  - centralizuojami *mažesnę kompetenciją ar žmogiškųjų išteklių trūkumą turinčių* perkančiųjų organizacijų viešieji pirkimai.

VšĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės nuomone, šiuo siūlomu projektu centralizavimas neatitinka „natūralaus“ centralizavimo principo, kai asmens sveikatos priežiūros įstaiga yra *priversta* iš savo vidinių (*nesutaupytų*) resursų pirkti viešųjų pirkimų organizavimo paslaugas didesniu įkainiu, neatsižvelgiant į tai, kad įstaiga savo kompetentingų ir profesionalių specialistų jėgomis ir pastangomis, racionaliai naudodama Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšas, gali užtikrinti *skaidrų* viešųjų pirkimų proceso organizavimą minimaliomis sąnaudomis. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad perkančioji organizacija nėra tikra ar VšĮ CPO LT ateityje nekels savo įkainių, kuriuos įsakymu patvirtina Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, o kitų pasirinkimo alternatyvų nėra.

Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 4 straipsnio 4 punkte keliamas strateginio valdymo sistemos dalyviams efektyvumo principas, kai reikalaujama siekti, kad viešojo valdymo sprendimai ir planavimo dokumentai turi būti įgyvendinami siekiant *didžiausios naudos mažiausiomis sąnaudomis, racionaliai skirstant turimus finansinius išteklius*, todėl atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, ***prašome***:

- tuo atveju jei projekto 3.1 papunkčio nuostatai bus pritarta, įvertinti, kad projekto įgyvendinimui *reikės* papildomų lėšų, nes perkančiosioms organizacijoms perdavus pirkimų vykdymą jos mokės viešajai įstaigai VšĮ CPO LT už teikiamas paslaugas. Pažymėtina, kad *išlaidos*, atsiradusios dėl viešųjų pirkimų funkcijų perdavimo VšĮ CPO LT, *turės būti dengiamos iš turimų įstaigos lėšų*, naudojant sutaupytas darbuotojų darbo užmokesčio lėšas, kurios nepadengs *visų* planuojamų išlaidų. Duomenis apie

- efektyviau atliktų pirkimų sutaupyta lėšas galima bus įvertinti tik metų eigoje. Planuojamos minimalios išlaidos 400 720 Eur . Trūkstant lėšų suma 252 561,00 Eur.
- įvertinti galimybę VšĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės dalyvavimą 2025 metų viešųjų pirkimų centralizavimo III etape, nes įstaiga savo kompetentingų ir profesionalių specialistų jėgomis ir pastangomis, racionaliai naudodama Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšas, gali maksimaliai užtikrinti *skaidrų* viešųjų pirkimų organizavimo procesą minimaliomis sąnaudomis, t.y. 148 159,18 Eur per metus.

Tikimės visapusiškos pagalbos ir teisinio aiškumo šiais mums aktualiais klausimais. Tuo pačiu pažymime, kad VšĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė visada palaiko pažangias iniciatyvas, ypač susijusias su skaidresniu ir efektyvesniu viešųjų finansų panaudojimu, bei sklandžia pokyčių eiga. Manome, kad išdiskutuotas ir įvertintas savalaikis procesas pasitarnaus gerai viešųjų pirkimų praktikai formuoti.

Direktoriaus pavaduotojas (medicinai),
laikinais vykdantis direktoriaus funkcijas

Zigmas Juzumas